

Học tập và làm theo phong cách Hồ Chí Minh – Giải pháp quan trọng để nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị

Đặng Thị Minh Phương*

*ThS, Trường Đại học Công nghệ giao thông vận tải

Received: 10/11/2023; Accepted: 18/11/2023; Published: 24/11/2023

Abstract: Political theory lecturers play a very important role in raising students' political theory awareness, bravery, and revolutionary will. To improve the quality of the current political theory teaching staff, there are many solutions, in which studying and following Ho Chi Minh's style is especially important. The article summarizes and analyzes the role of studying political theory and political theory lecturers, thereby analyzing and clarifying that learning in Ho Chi Minh style is an urgent task and an important solution to improve the quality of political theory lecturers in the current period.

Keywords: Ho Chi Minh style; political theory lecturer; study

1. Đặt vấn đề

Đội ngũ giảng viên lý luận chính trị (LLCT) là một bộ phận quan trọng của giới nghiên cứu, giảng dạy, tuyên truyền lý luận, họ đã và đang tích cực tham gia nghiên cứu, tổng kết thực tiễn, cung cấp luận cứ khoa học cho việc xây dựng đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước; tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch; góp phần thúc đẩy sự nghiệp CNH, HĐH và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng. Việc học tập và làm theo phong cách Hồ Chí Minh có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, là một yêu cầu, nhiệm vụ thường xuyên và cấp bách nhằm xây dựng một đội ngũ giảng viên lý luận chính trị thực sự vừa “hồng” vừa “chuyên” đáp ứng nhu cầu của thời đại.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vai trò của học tập lý luận chính trị và đội ngũ giảng viên lý luận chính trị

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ “Lý luận như cái kim chỉ nam, nó chỉ phương hướng cho chúng ta trong công việc thực tế. Không có lý luận thì lúng túng như nhắm mắt mà đi” [4; tr.273-274]; Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) “Về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ngăn chặn đả bại sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ” đã tiếp tục khẳng định: “Nhận thức sai lệch về ý nghĩa, tầm quan trọng của lý luận và học tập lý luận chính trị; lười học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước” là một trong những biểu hiện của suy thoái về tư tưởng

chính trị. Đây chính là mầm mống của “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” [2; tr.28]. Điều này khẳng định, việc học tập LLCT có vai trò đặc biệt quan trọng, học tập LLCT không những giúp cho người học có sự hiểu biết sâu sắc, đầy đủ, toàn diện hơn về chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước mà còn củng cố niềm tin và bản lĩnh chính trị, ý thức giai cấp và tinh thần yêu nước. Hơn nữa, còn cung cấp cho người học thế giới quan và phương pháp luận cách mạng và khoa học, từ đó vận dụng vào thực tiễn cuộc sống và công việc.

Giảng viên LLCT là lực lượng chủ đạo, trực tiếp, hùng hậu trong giáo dục, tuyên truyền nền tảng tư tưởng, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến học sinh, sinh viên, cán bộ, đoàn viên thanh niên, giúp cho người học hình thành niềm tin khoa học, từng bước tạo lập, rèn luyện, củng cố phẩm chất và năng lực chính trị, bồi đắp khả năng nhìn nhận, đánh giá khi tiếp cận các thông tin đa chiều. Trong giai đoạn này, trước sự tác động đa chiều của quá trình chuyển đổi số, công tác giảng dạy LLCT đặt ra những yêu cầu mới về năng lực, trình độ, phẩm chất, kỹ năng... cho mỗi giảng viên để thích ứng với những biến đổi mới của chuyển đổi số đối với sự phát triển xã hội. Là những chiến sỹ trên mặt trận tư tưởng văn hoá trong giai đoạn hiện nay, giảng viên lý luận phải có đủ sức mạnh của ý chí, bản lĩnh, tự tin và lòng nhiệt thành cách mạng để tiếp tục vượt qua những khó khăn hiện tại, có lòng can đảm để chống lại cái xấu, cái tiêu cực trong xã hội. Điều đó, đòi hỏi mỗi giảng viên phải không ngừng học tập rèn luyện bản thân theo phong

cách Hồ Chí Minh từ tư duy, làm việc, diễn đạt, ứng xử cho đến sinh hoạt đời thường sao cho phù hợp; phải luôn giữ vững chữ đạo và phải dồi dào chữ tâm.

2.2. Học tập theo phong cách Hồ Chí Minh – nhiệm vụ cấp bách để nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị

Thứ nhất, không ngừng học tập và làm theo phong cách tư duy Hồ Chí Minh

Phong cách tư duy Hồ Chí Minh là phong cách tư duy độc lập, tự chủ, sáng tạo, thiết thực gắn với thực tiễn của đất nước và thời đại.

Tinh thần độc lập, tự chủ, sáng tạo đã được hình thành trong phong cách tư duy Hồ Chí Minh từ lúc Người mới bước vào tuổi thanh niên. Tư duy độc lập ở Hồ Chí Minh là cách nghĩ, cách làm không lệ thuộc, không bắt chước, không theo đuôi, không giáo điều. Tự chủ là tự mình làm chủ mọi suy nghĩ và hành động; làm chủ bản thân và công việc; tự bản thân phải thấy trách nhiệm lớn lao của mình trước đất nước và dân tộc. Độc lập, tự chủ trên tinh thần: “Độc lập nghĩa là chúng tôi điều khiển lấy mọi công việc của chúng tôi, không có sự can thiệp ở ngoài vào” [5; tr126]. Cùng với tính sáng tạo thì tư duy của Người luôn gắn với thực tiễn đất nước và thời đại. Xuất phát từ yêu cầu của thực tiễn mà Người đưa ra những luận điểm đúng đắn nhằm giải quyết những vấn đề thực tiễn đang đặt ra.

Học tập phong cách tư duy của Hồ Chí Minh, tư duy của giảng viên LLCT phải xuất phát từ thực tiễn địa ngành mình, của lĩnh vực cụ thể, phù hợp với những điều kiện lịch sử cụ thể. Giảng viên LLCT phải mở rộng tư duy, nghiên cứu mọi tư tưởng, học thuyết, không ngừng học tập nâng cao trình độ văn hóa, làm giàu trí tuệ của mình bằng những kiến thức phong phú và sâu rộng. Đặc biệt trong bối cảnh hiện nay, mỗi giảng viên phải có một bản lĩnh vững vàng, một tinh thần dũng cảm dám nghĩ dám làm, có chính kiến riêng, tránh phụ thuộc, lệ thuộc, giáo điều, bắt trước, theo đuôi người khác.

Thứ hai, học tập và làm theo phong cách làm việc của Bác

Phong cách làm việc của Hồ Chí Minh dựa trên nguyên tắc “bất biến” là mọi quyền lực, lợi ích đều thuộc về nhân dân và nguyên tắc phục tùng tổ chức, đoàn thể cách mạng. Trong tác phẩm Sửa đổi lối làm việc (1947), Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: “Cách làm việc, cách tổ chức... của chúng ta đều phải lấy câu này làm khuôn phép: “Từ trong quần chúng ra. Về sâu trong quần chúng”[5; tr 248].

Một nét đặc sắc trong phong cách làm việc của Hồ Chí Minh là làm việc có tính khoa học. Để có phong

cách làm việc khoa học, Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: “Gặp mỗi vấn đề, ta phải đặt câu hỏi: Vì sao có vấn đề này? Xử trí như thế này, kết quả sẽ ra sao? Phải suy tính kỹ lưỡng. Chớ hấp tấp, chớ làm bừa, chớ làm liều, chớ gặp sao làm vậy» và «việc gì cũng phải điều tra rõ ràng, cẩn thận và phải làm đến nơi đến chốn». Khi ra các quyết định phải có thông tin đầy đủ và bảo đảm có phương án thực thi hiệu quả, không chủ quan duy ý chí, phải xây dựng thói quen tôn trọng thực tế khách quan, không bóp méo sự thật, làm việc với tầm nhìn xa trông rộng trên cơ sở dự báo khoa học về tình hình có liên quan để tránh bị động bất ngờ và tránh xa vào công việc mang tính sự vụ thiên cận” [5; tr 257].

Học tập phong cách Hồ Chí Minh, mỗi giảng viên LLCT cần phải đặt lợi ích của tập thể, của người học lên trên hết, phải luôn luôn quan tâm đến người học và chia sẻ với sinh viên cách học; nghiên cứu; trong các bài giảng cần dân chủ, tạo hứng thú và khuyến khích người học nói lên quan điểm riêng của mình; trong các buổi thảo luận trên lớp cần tôn trọng người học, tập thể lớp; trong công việc cần có kế hoạch và làm việc khoa học, dân chủ, tôn trọng đồng nghiệp, cấp trên. Trong công việc chuyên môn, giảng dạy cần phải nêu gương, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm trong cộng việc.

Thứ ba, học tập và làm theo phong cách diễn đạt Hồ Chí Minh

Cách diễn đạt của Hồ Chí Minh có sức lôi cuốn lớn đối với tất cả mọi tầng lớp nhân dân. Hồ Chí Minh nhắc nhở rằng phải nắm được nội dung, tức là viết, nói cái gì? Phải nắm được đối tượng, tức là viết, nói cho ai? Phải nắm vững mục đích, tức là nói, viết để làm gì? Phải nắm được phương pháp, tức là nói, viết như thế nào? Viết và nói phải chân thực, không nên nói ầu, không được bịa ra. Chưa điều tra, chưa nghiên cứu, chưa biết rõ, chớ nói, chớ viết. Điều gì biết thì nói biết, không biết thì nói không biết. Viết và nói đúng sự thật tức là nói cả những sai lầm khuyết điểm. Công khai thừa nhận và sửa chữa sai lầm khuyết điểm. Viết, nói ngắn gọn, phải cô đọng, hàm súc, mỗi câu, mỗi chữ có mục đích, có ý nghĩa, chống thói ba hoa, viết nói vừa dài vừa rộng; không nên máy móc, phải tránh lạm dụng chữ nước ngoài và tránh bệnh hay nói chữ, ham dùng chữ. Bản thân mỗi giảng viên giảng dạy LLCT cần phải học tập và làm theo cách diễn đạt của Bác. Trong khi giảng LLCT cần xác định rõ: Mục tiêu vấn đề giảng; đối tượng người học, nghe; nội dung viết hay nói cần dễ hiểu, ngắn gọn; khoa học; sử dụng phương pháp cho phù hợp với nội dung mình cần nói truyền tải sao cho dễ phù hợp từng đối tượng, hoàn cảnh, nội dung chuyên đạt đến người học. Cần làm rõ

được vấn đề mà người nghe, người học đang quan tâm cần phải đúng, phải rõ nghĩa, chân thực; diễn đạt mạch lạc, lôgic. Tránh viết và nói dài dòng, không rõ nghĩa, thiếu căn cứ, nói sai quan điểm của Đảng gây phản cảm, cảm giác khó chịu hoặc người nghe hiểu sai vấn đề. Không được nói ầu, lạm dụng chữ, bệnh nói chữ.

Thứ tư, tích cực học tập và làm theo phong cách ứng xử Hồ Chí Minh

Hồ Chí Minh có cách ứng xử ở tầm nghệ thuật, phong cách ứng xử Hồ Chí Minh rất độc đáo, chứa đựng cả giá trị của dân tộc, phương Đông và phương Tây. Hồ Chí Minh am tường năm cái biết trong ứng xử của người phương Đông: Tri kỷ (biết mình), tri bị (biết người), tri thời (biết thời thế), tri túc (biết chừng mực), tri biến (biết biến đổi - dĩ bất biến ứng vạn biến). Mặc dù đứng ở đỉnh cao của quyền lực 24 năm, nhưng chưa bao giờ người ứng xử với nhân dân, với cấp dưới, với những người phục vụ như một người có quyền mà Người ứng xử như một người bạn, một người lính phục vụ Tổ quốc, một người công bộc phục vụ nhân dân. Bác có cách ứng xử rất tự nhiên, bình dị, cởi mở, chân tình, vừa chủ động, linh hoạt, vừa ân cần tế nhị, chân thực, luôn luôn xem mình là người bình thường. Có thái độ nhân văn, thương yêu, quý trọng, quý mến con người; vừa ân cần, niềm nở, vừa thân ái vừa nhiệt tình, thể hiện tấm lòng độ lượng, khoan dung nâng con người lên, chứ không phải hạ thấp, vùi dập con người. Người luôn có thái độ khiêm nhường, khiêm nhường thật sự. Đối với mỗi người giảng viên LLCT thì phong cách ứng xử thể hiện bằng ngôn ngữ, cử chỉ, thái độ, phong thái, phong độ nhưng nó chính là bắt nguồn từ nhân cách của mỗi người được thể hiện rõ trong quan hệ giữa giảng viên với các đối tượng khác nhau như đối với lãnh đạo, đối với đồng nghiệp, đối với bạn bè, người thân, đặc biệt là học viên, sinh viên. Chính vì vậy, cần rèn luyện cách ứng xử tự nhiên, chân thành, khoan dung, độ lượng, khiêm tốn, cởi mở, vừa chủ động, linh hoạt và tế nhị, luôn xem mình là một người bình thường, gần gũi với mọi người và cư xử phù hợp trong mọi hoàn cảnh. Tránh đề cao bản thân, tự cao tự đại, luôn cho mình là đúng, là nhất mà coi thường người khác, hạ thấp vùi dập học viên, đồng nghiệp, bạn bè... Để việc học tập phong cách ứng xử của Bác thực chất thì trước hết mỗi cá nhân phải tự thân thấy cần và học theo. Chúng ta phải tự biết rằng học được Bác là tốt cho bản thân mình, là có lợi trước hết cho chính bản thân mình. Muốn vậy phải có kế hoạch cá nhân, trong đó xác định theo trình tự học Bác những gì để phục vụ cho công việc, cho cuộc sống của mình. Sau đó phải tự kiểm điểm, tự vấn bản thân xem đã học được gì, vận dụng được gì chưa, phương hướng tiếp theo sẽ thế nào. Việc học phong cách ứng xử của Bác

phải được thực hiện mọi lúc, mọi nơi. Có thể học qua sách báo, học qua các bài giảng của đồng nghiệp, học qua các câu chuyện kể về Bác, qua các đợt nghe nói chuyện về Bác; học tập Nghị quyết...

Năm là, tích cực học tập và làm theo phong cách sinh hoạt của Bác

Phong cách sinh hoạt Hồ Chí Minh thể hiện triết lý nhân sinh lấy khiêm tốn giản dị làm nền, lấy chừng mực điều độ làm chuẩn, lấy trong sạch thanh cao làm vui, lấy gắn bó với con người, với thiên nhiên làm niềm say mê vô tận. Noi theo tấm gương Hồ Chí Minh, mỗi giảng viên LLCT cần phải tu dưỡng, rèn luyện phong cách trong sinh hoạt, phải tự ý thức sống khiêm tốn, chất phác, đời tư trong sáng, nếp sống riêng giản dị, tiết kiệm; yêu lao động, quý trọng thời gian, không có ham muốn danh lợi cho riêng mình. Ngoài ra, giảng viên LLCT cần phải học và làm theo Bác về phong cách sống giản dị, nêu gương, nói đi đôi với làm thể hiện bằng những việc làm và hành động cụ thể ngay trong cuộc sống, trong cơ quan, trong lớp học, từng giờ học... Đó cũng là những phong cách tốt đẹp, cao cả của Người trong suốt cuộc đời sống và hoạt động cách mạng.

3. Kết luận

Để xây dựng đội ngũ giảng viên LLCT có phẩm chất, năng lực tốt, bản thân mỗi giảng viên phải không ngừng tự đổi mới, nâng cao trình độ chuyên môn, phẩm chất đạo đức, năng lực nghề nghiệp. Bởi, trước nhất người học học từ giảng viên là học ở cách tư duy logic, làm việc khoa học, ở cốt cách, lối sống và những phẩm chất cao đẹp sau đó mới là kiến thức khoa học, kiến thức lý luận. Chính vì vậy, tiếp tục đẩy mạnh học tập và làm theo tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh vừa là nhiệm vụ cấp bách trước mắt, vừa là nhiệm vụ cơ bản lâu dài của mỗi giảng viên giảng dạy LLCT.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành Trung ương (2016) *Chỉ thị của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, số 05-CT/TW*, Hà Nội, ngày 15-5-2016.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng.
3. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, (2011) Nxb, Chính trị quốc gia, Hà Nội, tập 1
4. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, (2011) Nxb, Chính trị quốc gia, Hà Nội, tập 4
5. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, (2011) Nxb, Chính trị quốc gia, Hà Nội, tập 5
6. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, (2011) Nxb, Chính trị quốc gia, Hà Nội, tập 10